

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 80 peti vrst do Din 2, do 100 vrst do Din 2,50, od 100 do 300 vrst do Din 3, večji inserati peti vrst Din 4.— Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Pomembno opozorilo Londona:

Chamberlain o svoji politiki

Senzacionalen govor angleškega ministrskega predsednika na banketu inozemskih novinarjev — Anglija ostane zvesta demokraciji — Vojna med Anglijo in Ameriko ali Francijo je nemogoča

LONDON, 14. dec. br. Snoči je družstvo tujih novinarjev v Londonu praznovalo 50letnico svojega obstoja. Za ta jubilej so priredili posebno svečanost z banketom, ki je dobil spricho sodelovanja najuglednejših angleških osebnosti in še posebej zaradi govora ministrskega predsednika Chamberlaina prav poseben pomen. Banketa se je udeležilo okrog 600 odličnikov. Častni gostje so bili ministrski predsednik Neville Chamberlain, zunanji minister lord Halifax in večina ostalih članov vlade, člani diplomatskega zbora, najuglednejši zastopniki vseh političnih strank in velikih organizacij ter korporacij. Na banketu je imel Chamberlain govor, za katerega je vladalo v javnosti veliko zanimanje, ker so napovedovali senzacionalne izjave.

Chamberlain je govoril skoraj tri četrt ure. Po uvodnih besedah o pomenu tiska in o značaju svojega govora je takoj

opozoril na evropsko mednarodno politično napetost.

Glede na položaj, v katerem so se znašli odnosi med Anglijo na eni strani Nemčijo in Italijo na drugi strani, sta bili za nas podani dve možnosti, ali da se odločimo za vojaško obrambo mirovnih načel in s silo odpravimo vzroke vojne, ali pa da poskusimo z osebnimi stiki in razgovori doseči ta naš najvišji in poslednji smoter. V prvem primeru smo morali ugotoviti, da se je v zadnjih letih naša narodna obramba zanemarila in da je treba napeti vse sile, da se naše obrambne formacije dvignejo spet na odgovarjajočo višino. So ljudje, ki so bili mnenja, da bi bilo treba sprejeti prvo metodo. Mislim pa, da so ti ljudje v Angliji v manjšini. Zame problema ni bilo mogoče vobče načeti drugače kakor s sredstvi druge metode.

Moderna vojna se namreč bistveno razlikuje od vseh prejšnjih.

Vojna dandanes zahteva zmerom več žrtev. Pri zadetih ne bodo le vojaške sile, nego tudi civilno prebivalstvo, delavci in nameščenci, žene in stari, in kar je najhujše otroci. Takšna vojna ne more mimo premaganca ne zmagovalca, ne da bi eden kot drugi čutila v enako katastrofalnem obsegu njene posledice. Izgub take vojne ne bi mogli nadomestiti niti dve generaciji. Na takšne posledice vojaške obrambe svojih načel ne bi zlepa mogli pristati. Prav za prav jih ne bi smeli nikoli sprejeti; čeprav bi si bili že na jasnem, da s stališča časti ni drugega izhoda, bi morali še zmerom tvegati poslednje sile, da se doseže miren sporazum. Zato sem si izbral drugo možnost. In ostal ji bom zvest. Mislim pa, da ni važna le vera v mir, nego da je nujno tudi vsestransko delo za ohranitev mira. Nisem si utvarjal, da bom svoje dele opravil brez težav, da ne bom nalezl na reakcije. Toda to me ni moglo oplašiti in me tudi sedaj ne odvrača od mojih koncepcij.

Chamberlain je nato podrobno obrazložil svoje stališče

o monakovskem sporazumu.

Dobro vem, je dejal, da smatrajo neki krogi ta sporazum za poraz demokracije in njenih načel. Čudno je, da mislijo tako ljudje, ki so ponosni na svojo demokracijo. Po mojem mnenju pa s takimi trditvami le slabo služijo svoji demokraciji in ne odpirajo poti mednarodnemu mirnemu sožitju in sodelovanju. Nasprotno, takih šestankov vobče ni mogoče obelodaniti za zmago ali poraz. Njih namen in značaj ostane izključno le ta, da si vsi odgovorni morajo z osebnimi stiki in premišljenimi razgovori pridobiti ohraniti človeštvo mir. Poskus odločne oborožene obrambe ne bi dovedel tako neposredno do enakih rezultatov. Ko je bil sporazum objavljen, so se ti zaključki izkazali za resnične. Vsaj začasno si je svet oddahnil in se pomiril. Teh ur navdušenja nad ohranjenim mirom človeštvo zlepa ne bo pozabilo.

Chamberlain je nato omenil svoj bližnji obisk v Rimu.

Prihodnji mesec nameravam z lordom Halifaxom potovati v Rim, da bi tam s italijanskim ministrskim predsednikom in njegovimi ministri govoril o vprašanjih, ki se tičejo naših dveh držav. Upam, da bova našla atmosfero, v kateri bo mogoča koristna izmenjava misli in v kateri se bo ustvarilo predvsem dobronamerno medsebojno razumevanje. Vem, da presojate

Hitler bo obiskal Gdansk

Varšava, 14. dec. e. Havas: Tu se nadeja krožijo glasovi, da bo Hitler v kratkem obiskal Gdansk. Hišni posestniki so dobili poziv, da okrasijo hiše zaradi skorajšnjega prihoda Hitlerja. V primeru, da bo Hitler res obiskal Gdansk, poudarjajo, da ne gre za službeni obisk nemškega kancelarja, temveč bo obiskal mesto le v svojstvu vodje narodnosocialistične stranke.

neki krogi svoje delovanje v tem smislu, kakor da gojim neke

simpatije za fašizem,

odnosno za narodni socializem, ko se vedno znova sporazumevam z zastopniki teh držav. Če naj se to razume tako, kakor da hočem uvesti tak sistem v naši državi, potem je resnica baš nasprotna. Zame in za ogromno večino Angležev je popolna podreitev neodvisnega poudarila pod oblast neke skupnosti, pa čeprav je država, a v resnici obsega le one, ki trenutno državo vodijo in upravljajo, v nasprotju z našimi osnovnimi nazori o človeškem in družbenem redu. Priznam, da teh naših nazorov ni mogoče uveljaviti povsod na enak način. Zato pa se tudi ne spušcam v kritiko sistemov, ki so drugim prikladni, nam pa ne. Zgodovina nas uči, da

nobena oblika vladavine ne traja večno.

Sprememba se lahko izvrši počasi, v desetletjih, z evolucijo, ali pa lahko nastane eksplozivno. Prav zaradi tega sodimo, da se ne smejo opustiti stiki z drugimi državami zaradi njihovih režimov, ki se lahko s časom bistveno spremenijo.

V zadnjem delu svojega govora je Chamberlain poudaril da je Anglija miroljubna in da bo to tudi ostala Svet mnogih govori o prednostih totalitarne oblasti in vedno znova opozarja na

vedno večje oboroževanje.

Zaradi tega smo tudi mi prisiljeni, da na vse načine ukrenemo, da bodo vse vrzeli našega obrambnega sistema zdelane. Toda vse svoje početje bomo tudi v bodoče uravnavali po diktatih razuma. Zavedati se moramo, da imamo svoje obveznosti in

dolžnosti ne le do angleškega naroda, ne le do britanskega imperija nego tudi do svojih zaveznikov. Zgodovina uči, da noben poskus nadoblasti ni dolgo trajal in da

nadoblast še nobenemu narodu ni prinesla sreče.

Izkustva dokazujejo, da je na drugi strani v vseh tlačenih narodih ogromna notranja odpora sila, ki pripravlja nadoblasti največje težave. Anglija se teh naravnih zakonov zaveda. Zato se je v svoji zgodovini spravila z Ameriko. Danes je spor z Ameriko absolutno nemogoč. Se za časa mojega življenja je bil trenutek, ko bi bila skoraj nastala vojna s Francijo. Danes je takšna katastrofa prav tako nemogoča kakor vojna z Ameriko. Naši odnosi s Francijo segajo preko jurističnega okvira, ker slone na istovetnosti naših interesov. Chamberlain je končal svoj govor z besedami: — Končujem s tem, da po vas pošiljam

poziv vsem narodom.

kateri zastopate, naj se zavedajo, da je naš cilj sreča vseh narodov, ki jo je po mojem mišljenju mogoče doseči le, če smo vsi pripravljeni odstraniti sumničanja in predsojide in da pomagamo odstranjevati vse ono, kar nas razdvaja. Namesto da iščemo dodirne točke.

Govor ministrskega predsednika Chamberlaina je bil ponovno prekinjen po vihrnem odobravanju vseh prisotnih. Ko ga je zaključil, so ovacije in ploskanje trajali več minut.

Govor so prenašale vse angleške, ameriške in tudi nekatere evropske radijske postaje, navzoč je bil tudi poseben Hitlerjev emisar.

Rim zagovarja politiko revizije in računa pri tem tudi na podporo Anglije proti Franciji

Rim, 14. dec. AA. Diplomatski urednik agencije Stefani piše: Francija si je domisljala, da italijanske naravne zahteve ne bo odobrila druga polovica osi Rim—Berlin. Zidovski demokratiški tisk je celo pisal, da so italijanske zahteve naletele na opozicijo v Berlinu. Toda sedaj se je nemški tisk brez rezerve izjavil za Italijo. Prav tako so hoteli tudi angleško politiko izbrabiti v korist francoskega nerazumevanja in francoske nepomirljivosti. Toda iz Londona je prišla še ena mrzla priha na to galsko ognjevitost. Chamberlain je namreč pred spodnjo zbornico izjavil, da ni Anglija prevzela nobenih posebnih obveznosti za vojno pomoč v korist Francije. To je stvarnost, s katero je treba računati. Posebno pa morajo s to politiko računati tisti, ki so hoteli Veliko Britanijo pridobiti za politiko nerazumevanja, sovraštva in nevarnosti, kakor sta jo vodila Poincaré in dr.

Benč. Če so pristaši nepopustljivosti igrali na karto vojne solidarnosti z Veliko Britanijo, tedaj jih je ravno Anglija hitro potegnila iz te zmotne. Anglija se ni obvezala in tudi ne misli vojaško podpreti Francije proti Italiji.

Te jasne izjave v angleškem parlamentu so izzvale nezadovoljstvo v Parizu. To razočaranje bi lahko blazilo vplivalo, če bi zmagali tisti, ki po Monakovu hočejo vpostaviti pravi mir in ki žele, da naj se tok zgodovine zaokrene proti Versaillesu. Razni problemi se morajo urediti v ožrašču razumevanja in v okviru miroljubnih revizij. Ta metoda se mora sedaj po 20 letih napak in krivic izjaviti v Evropi, ki si bo samo na ta način priborila svojo prejšnjo harmonijo in moč. Čas bo povedal, ali Francija računa z novimi zahtevami in potrebami svojega obstanka v novi Evropi.

Anglija bo branila status quo na Sredozemskem morju

ter se bo zoperstavila tudi vsaki aspiraciji na francosko posest, čepravno formalno ni obvezana napram Franciji

London, 14. dec. e. Izjava ministrskega predsednika Chamberlaina da Anglija ni formalno obvezana prisločiti na pomoč Franciji, če bi bila napadena od Italije je napravila močan vtis v vsej javnosti in je dala povod za razne komentarje. V vladnih krogih poudarjajo, da je treba Chamberlainovo izjavo tolmačiti tako, da za Anglijo ne obstoji formalna obveza, toda obenem to ne pomeni da bi Velika Britanija ostala nezainteresirana v eventualnem sporadu med Francijo in Italijo. Poudarjajo, da predstavlja ohranitev statusa quo v Sredozemlju enega glavnih pogojev za obstoj angleško-italijanskega prijateljskega

pakta, in opozarjajo tudi na dejstvo, da se je o priliki pretekle krize angleško-francosko vojno sodelovanje nanašalo tudi na francosko ozemlje, o katerem se sedaj razpravlja. V ostalem je angleška vlada ponovno poudarjala nedotakljivost angleško-francoskih interesov v Sredozemskem morju. Po nalogu iz Londona je angleški veleposlanik v Parizu Phipps razložil francoski vladi smisel Chamberlainovih izjav. Več opozicijskih poslancev pa je izjavilo, da bodo na današnji seji stavili Chamberlainu razna vprašanja, da čim točneje pojasni angleško stališče napram Franciji v primeru eventualnega konflikta.

Število beguncev ČSR

PRAGA, 14. dec. br. Notranje ministrstvo objavlja uradne podatke o številu beguncev, ki so se po teritorialnih spremembah zatekli v notranjost države. Na ozemlju Češke in Moravske živi sedaj 151.997 beguncem, od tega je 114.577 ehov, 11.647 Nemcev, 7.325 Židov, 307 Poljakov in 829 beguncem drugih narodnosti. V tem številu pa niso všteti državni uradniki in nameščenci, ki so morali zapustiti svoja prejšnja službena mesta. Teh je blizu 60 tisoč. V taboriščih za begunce živi nad 10 tisoč beguncem, ostali pa so razmeščeni po mestih in vaseh ter žive po večini od javne podpore.

Madžarski teroristi še vedno ne mirujejo

Chust, 14. dec. AA. ČTK. Tiskovni urad podkarpatske vlade objavlja: Včeraj popoldne je šest madžarskih teroristov na demarkacijski črti med Verbovcem in Olešnikom napadlo češkoslovaško patrolo treh vojakov. Napadalcu so streljali iz pušk in metali ročne granate. Bili pa so ubiti. Na našem ozemlju pa smo našli nato orožje madžarske izdelave. Na češkoslovaški strani ni bil nikdo mrtev ali ranjen.

Darujte za 'Zvončkov' sklad

Banket na čast jugoslovenskemu vojnemu atašeju v Berlinu

Berlin, 14. dec. e. Načelnik nemškega generalnega štaba general Hampe je priredil obed o priliki imenovanja novega jugoslovenskega vojnega atašeja v Berlinu. Obedu so prisostvovali dosedanjí vojni ataše polkovnik Verič, novi vojni ataše polkovnik Vauhnik, član jugoslovenskega poslanstva Ivan Kovačević in mnogi visoki oficirji.

Angleški kralj ne bo izdal božične poslanice

London, 14. dec. AA. Reuter. Uradno so objavili, da kralj letos ne bo govoril o božiču po radiu.

Karlu Sforzi bodo odvzeli senatorstvo

Rim, 14. dec. e. Pri večerjani otvoritvi seje senata je bil stavljen predlog, da političnemu emigrantu in bivšemu italijanskemu zunanjemu ministru Karlu Sforzi odvzamejo senatorstvo. Kakor je znano, imenuje senatorje kralj dosmrtno. Poleg tega Karlo Sforza ni samo senator, temveč tudi imetnik najvišjega italijanskega reda Annunziata, ki mu daje posebne privilegije.

Obsodbe komunistov v Bolgariji

Sofija, 14. dec. e. Sodisce v Šumeni je obsodilo na pet let robije 18 komunistov, obtoženih zaradi rovarjenja proti obstoječemu socialnemu redu v državi.

Italijani si morajo nabaviti plinske maske

Rim, 14. dec. e. Vsi lastniki veletrgovin, podjetij, transportnih društev, podjetniških pisarn itd. morajo najkasneje do 31. t. m. nabaviti svojemu osebju plinske maske.

Grof Czaky se pripravlja na turnejo Najprvo bo obiskal Berlin in Rim, nato pa bo potoval tudi v Beograd in Bukarešto

BERLIN, 14. dec. br. Uradno poročajo, da bo novi madžarski ministrski predsednik grof Czaky še ta teden službeno obiskal Berlin, da stopi v osebne stike z nemškimi državniki. V Berlin bo prispel še prej, predno bo obiskal Budimpešto italijanski zunanji minister grof Ciano. Ni izključeno, da bo obenem prišel v Berlin tudi madžarski ministrski predsednik Imreedy. Prvotno se je zadrževalo, da prideta madžarska državnika že danes v Berlin, vendar pa so to pozneje demantirali. V razgovorih, ki jih bodo imeli pri tej priliki, bodo razpravljali predvsem o jamstvu za nove češkoslovaške meje. V zvezi s tem bodo govorili tudi o vseh drugih problemih srednje in vzhodne Evrope, ki zanimajo obe državi. V zvezi s tem v berlinskih krogih zlasti naglašajo važnost ukrajinskega problema, glede katerega zavzemata Madžarska in Poljska drugačno stališče,

Neville Chamberlain

angleški ministrski predsednik, ki je imel včeraj na banketu inozemskih novinarjev senzacionalen govor, v katerem je pojasnil svojo politiko in zavrnil domneve, da bi Anglija simpatizirala s fašizmom in se odrekla demokraciji

Eksplוזija peklen-skega stroja v Zagrebu

Beograd, 14. decembra. br. »Vreme« poroča, da je snoči okrog 18. pred vrati stanovanja zagrebskega odvetnika dr. Hugona Werka eksplodiral peklenjski stroj. Dr. Werk je zadnje dni dobival grozljiva pisma, ker je prestopil v JRZ. O dogodku je bilo izdano naslednje uradno poročilo: »Danes ob 17.45 je v hiši na Maruličevem trgu št. 14 v prvem nadstropju na vratih hodnika, ki vodi v stanovanje odvetnika dr. Hugona Werka, odvetnika v Zagrebu, eksplodiral velik naboj, ki je bil obsežen na vrsto ključa. Vrata so poškodovana v širini sedem centimetrov in v dolžini dvanajset centimetrov. Zrtev ni bilo. V hodniku je najden listič, na katerem je bilo napisano: Trdno smo prepričani, da smo vam dali nov material za nov članek v »Samoupravi« in za novo pripovedko o edinstveni Jugoslaviji. Zivel dr. Maček! Po rezultatih prve preiskave je jasno, da gre za dejanje političnih nasprotnikov dr. Werka, ki je pristaž JRZ.«

Tudi DN mora štediti

Zeneva, 14. dec. br. Svet Društva narodov je imenoval posebno komisijo, ki ima nalogo, da prouči vse izdatke Društva narodov in jih zniža na najnujnejše potrebe, ker so zaradi raznih izprememb dohodki Društva narodov zelo nazadovani in je potrebna najskečajnejša štednja. Komisija je zasedala te dni v Bruslju ter je znižala v proračunu za prihodnje leto vse izdatke za 20 odstotkov.

Zanimive nadomestne volitve v Angliji

London, 13. dec. r. Znana angleška vojvodinja Atholska je (kakor je »Jutro« svojačasno že poročalo) odložila svoj mandat v volilnem okraju West Perth, ker je prišla zaradi svoje opozicije proti zunanji politiki Chamberlainove vlade v konflikt z vodstvom konservativne stranke. Prijavila pa takoj zopet svojo kandidaturu za nadomestne volitve, ki bodo 21. decembra. Konservativna stranka bo za te volitve postavila svojega službenega kandidata, opozicijske stranke pa se bodo najbrž odrekale lastnim kandidaturam in bodo podprele vojvodinjo Atholsko. Ker je ta okraj veljal doslej za močno konservativno postojanko, vlada za izid nadomestnih volitev veliko zanimanje.

Sorzna poročila

Curth, 14. decembra. Beograd 10, Pariz 11.60, London 20.615, New York 441.875, Bruselj 74.45, Milan 23.25, Amsterdam 240.15, Berlin 177.20, Praga 15.12, Varšava 83.12, Bukarešta 3.25.

